

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadhatatlanban évről:	
Egy évre	— 20 kor.
Hegyedévre	— 5 "
Egyben kétéves kérvén:	
Egy évre	— 30 kor.
Hegyedévre	— 8 "
Világos postán szállítva:	
Egy évre	— 24 kor.
Hegyedévre	— 6 "

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Magyarországi kiadás nap a délután 6 óráig
Egyre utáni napok kivételével

Előfizetés és kiadhatatlan:
Nagyvárad, Apáczna-utca 8.

A kiadhatatlan kiadások visszafizetés
vagy megfizetésére nem vállalkozunk.

Előfizetés és hirdetések a
kiadhatatlanban intézendők.

Helyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, június 25.

Eremits és az esküdtszék.

Két szenzációs felmentés is tette nevezetessé az elmúlt hetet. Egyik Nagyvárad eseménye, a hol az esküdtek szóról-szóra vették Széchenyi mondását s megkegyelmeztek egy apagyilkosnak, másik Szegedet tette nevezetessé, a hol felmentették a két Sibul-testvért, a népfosztogató Eremits gyilkosait.

Nosza előálltak az esküdtszék ellenzői azonnal a haragosan villogó fringióval: le az esküdtszékkel, a mely sorra menti fel a gyilkosokat!

Gyilkosok? Nagy szó. Jó lesz előbb meggondolni.

Gyilkos a btk. szerint az, a ki embert előre megfontolt szándékkal megöl. Sibulék azt tették. Előre beszerezték a gyilkos szerszámokat. Lesbe álltak azzal, hogy családjuk megrontóját »megijeszítik«. Meg is ijesztették úgy, hogy a másvilágon ocsudott fel rémületéből. Naiv védekezés biz ez: ha valamikor embert előre megfontolt szándékkal megöltek, az Eremits volt.

Rendes bíróság kénytelen lett volna Sibulékát felakasztatni vagy legalább is a legsúlyosabb fegyházzal sújtani. Igazság lett volna-e ez?

Ismerjük az Eremitséket. Itt járnak köztünk. Kezet fogunk velük s ha megmossuk is kezünket utána, holnap megint

parolázunk velük. Hja, nagyságos urak, méltóságos urak ők, bankigazgatók, befolyásos ügyvédek, a címük eltakarja a rájuk tapadó szennyet, akárcsak a fényes ruha. Tudnak bujkálni olyan s-ök közt, a melyekben más fennakadna, hozzányulnak olyan ügyekhez, a melyek másnak az orrát elriasztanák, egész falvak vannak már nevükre telekkönyvezve s minden telekkönyv bosszuért kiált — de azért meg kell adni Eremitséknek a kellő címet:

Tekintetes ügyvéd ur!

Nagyságos képviselő ur!

A csirketolvajt becsukják és súlyosító körülményül veszik, ha rendes mestersege a csirkelopás — Eremitsék gazságait elföldi az, hogy hivatásos tudományuk felhasználásával, diplomájuk bemocskolásával folytatják rablásaikat.

És ez ellen nincs védekezés. A tökéletlen törvényt olyan tökéletesen tudják kiforgatni, hogy ártatlanokat tesznek tönkre s önmaguk zsebébe vándoroltatják a mások vagyonát.

A törvény ma sem jutott tovább a tizparancsnál. Ki tudja mondani: ne lopj! de azt nem lehet precíz szabályba foglalni, hogy felebarátod ingóit és ingatlanait ne zsebed el dupla perköltségekkel és folytatólagos végrehajtásokkal.

Ki védi meg ezekkel szemben? Az ököl.

Bármennyire tökéletesedik a törvény, a gazemberek még tökéletesebbek lesznek

a versenyben. Kell valami, a mi a törvény fölött gunyosan kimosolygó fejre egyet koppintson s alább nyomja. Ez a valami nem lehet más, mint az ököl.

Ha már most az ököl visszaveri a fejet s a fejnek örökre elmúlik a gaz mosolya: akkor ez az ököl igazságosan cselekedett, helyreállította a jogrendet, megmentette talán százak és százak becsületét, vagyonát, boldogságát, életét.

Nem az az ököl követ el bünt a társadalom, a jogrend ellen, hanem aki a sújtó ökölre bilincset akar rakni.

A két Sibul, mikor az esküdtek felmentették, tudták jól, mit cselekszenek. Tudták, hogy ezzel Sibulék tettéért magukra vették a felelősséget. Es magukra vették, mert különben Eremits tetteinek felelőssége nyomta volna lelküket. Már pedig könnyebb két Sibulért felelni, mint egy Eremitsért.

Mióta a gazemberek működési köre tágult, tágítani kellett a törvény szigorú alakszerűségein is, hogy minden gazság beleférjen, de egy ártatlan se szoruljon benn.

Az esküdtszék védőinek döntő argumentumot adott a szegedi ítélet s eredetben pedig Eremits tekintetes ügyvéd és nagyságos képviselő ur.

A másik, a nagyvárad apagyilkos felmentése is az esküdtszék igazságos és megfontolt működésének bizonyítéka.

Alig egy éve hallottunk szakkirósági ítéletet »a logika örök törvényei alap-

„TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Klárrikát megkérlik.

— Klárrika naplójából. —

Hitelesen kiírta: dr Krüger Aladár.

Ma nagyon meglepett engem Magdus néni. Karon fogta Andor bácsit s a mama elé mentek, még pedig nagyon komolyan.

En is szoktam nagyon komoly arcczal menni a mama elé, de csak mikor muszáj s annak rendesen az a vége, hogy a mamától a sarokba megyek. Kíváncsi voltam, vajjon Magdus néniéket micsoda csínyért hívatta magához a mama s vajjon, ha őket sarokba állítja, oda is el kell-e mennem gardedámnak?

Nekem sohasem kell gardedám, mikor sarokba állítanak. Inkább légy vagy pók kell, azzal jobban eljátszom.

Sokáig beszélgettek a mamával s közben sokat hallgattak. Egyszerre a mama szeméhez kapta a zsebkendőjét. Könnyezett, de azért úgy vettem ki, mellékesen mosolygott is.

Csak nem a mama kapott ki, hogy annyira sírt?!

— Mama, nagyon kikaptál? Ne engedd, hogy bántsanak! kiáltottam én s odaszaladva, kétségbeesetten kapaszkodtam a mama szoknyájába.

Micsoda kacagás lett ebből! A mama alig tudott szóhoz jutni:

— Oh te csacsi (nem vagyok az, csak a mama mondja), hát nem veszed észre, hogy Andor bácsi megkérte Magdus néni kezét?

— Melyiket?

— Mind a kettőt, te kis oktondi (az sem vagyok!) Feleségül kérte.

— A kezét?

— Magdus néni! Jaj, veled nem lehet beszélni.

(Az sem igaz, lehet velem, csak okosan kell hozzáfogni).

— Hat aztán oda adtad neki Magdus néni?

— Oda én, ha a mamája is adja.

— De én nem adom! En Andor bácsit ki nem állhatom! Engem egyre bosszant s biz-

tosan Magdus néni is csak szekirozni fogja. Ugy sem ért egyébhez.

Andor bácsi illedelmes arcot vágott (ritkán szokta!) s szépen kezét csókolt nekem, aztán megért:

— Kedves Klárrika, nagyon szépen kérem, adja nekem Magdus néni! Adok érte egy skatulya datolyát.

— Lesz hozzá csokoládé is? kérdeztem.

— Még selyemcukor is!

— Akkor tudja mit, Andor bácsi? Vegyen el engem is gardedámnak.

— Jajajaj! sok is lesz a jóból!

— Hát ez a hála? pattantam én fel méltatlankodva. Ezentúl nem kellek gardedámnak, eldobnak, mint egy kifacsart ugorkát, citromot vagy miféle savanyúságot is szoktak mondani?

A mama jóságosan mosolygott; azt hiszem, ő is nekem adott igazat. Biztosan ez indította meg az Andor bácsi szívét is, mert azonnal engesztelni próbált:

— Dehogy nem kell maga! Sőt az a baj, hogy nagyon is kell, Sokat fog még maga gar-

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
Fő-utca.
(Uri Casinó-épület).
TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costümök és valódi angol SZÜVETEK nagy választékban.

ján. Kaczagott rajta egész Magyarország. Ezt a most felmentett apagyilkost is csak a »logika örök törvényei alapján« lehetett volna elítélni. Csak az a baj, hogy ez örök törvény esetleges súlyos botlásaiért nem a logika felel, hanem aki alkalmazza. Ezért nem ítél el esküdtszék soha senkit más, mint csak teljes bizonyíték alapján. Nem a logikát, hanem a lelkiismeretet nyugtatják meg.

Ha eddig be nem hozták volna az esküdtszék, most kellene azt behozni.

Dr. K. A.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 25.

Elnök: Biró Feilitzsch Arthur alelnök.

Megnyitja az ülést hitelesíteti a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Bemutatja a beérkezett irományokat.

Tisza István gróf miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be Györsziget közigazgatási átkebelezése és a györszigeti képviselőválasztó kerület nevének megváltoztatásáról.

Mayer Károly a mentelmi bizottság előadója mentelmi bizottsági jelentéseket terjeszt be Györfy, Vlád dr, Eraszt, Lubi, Lengyel és és Cserner képviselők ügyében.

Kéri kinyomatását és szétosztását.

Hegedűs Lóránt betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a szabadalmazott osztrák vasutak százmillió kölcsönének visszafizetése tárgyában.

Elnök kimondja, hogy úgy a miniszterelnök által benyújtott törvényjavaslat, mint a bizottsági jelentések ki fognak nyomtatni és szét fog osztatni.

Következik napirend szerint az

1904. évi költségvetés.

Szederkényi Nándor azzal kezdi beszédét, hogy párhivei nevében határozati javaslatot nyújt be, mondja ki a képviselőház, hogy en-

nek a kormánynak, mely halomra dönti nemzeti vívmányainkat, mely minduntalan megtámadja közjogunk védbástyáit, reánk erőszakolja a kaszárnyák német feliratait — nem szavazza meg a költségvetést, nem viseltetvén bizalommal vele szemben. Foglalkozik azután a galaczi esettel, támadja a miniszterelnököt eljárásáért. Ez az eljárása győzte meg őt és párhiveit arról, hogy minden eszközzel utját kell állani az ő közjogellenes politikájának.

A miniszterelnök gazdasági politikája pedig keresztül gázol az 1899. évi XXX. t.-cz.-ben részünkre biztosított jogokon. A miniszterelnök úgy tünteti fel a közös hadsereget is, mintha ott mintegy magyarnak nevelnék a magyar fiukat.

Nevelésnek tartja azt a nyilatkozatát a miniszterelnöknek, hogy a közös hadsereg ma-holnap odaformálódik, hogy egészen magyar lesz, mert ennek a nyilatkozatának ellentmondanak mindazon tények, melyek eddigi kormányzásában foglaltatnak. Ismét foglalkozik a debreczeni polgármester ügyével. Vádolja a miniszterelnököt, hogy ezzel az intézkedésével merényletet követett el a magyar nemzet hivatalos nyelve ellen, a magyar nép nyelve ellen, melyben él a nemzet. Törvénysértést követett el intézkedésével; az ilyen miniszterelnök, aki a magyar törvények ellen tesz intézkedéseket, pillanatig sem maradhat a kormányelnöki székhelyen.

Abban az időben, melyben kulturailag lép-ten-nyomon a legnagyobb küzdelmet fejtjük ki a germanizáció ellen, maga a miniszterelnök germanizál, maga a miniszterelnök erőszakolja rá a törvénytitkár tisztviselőre a német nyelvet. (Ugy van a balon.)

Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a balon.)

Victorisz Miklós a panszláv izgatásokkal foglalkozik.

Az ügyet régóta tanulmányozza, arról győződött meg, hogy tulajdonképpen nincs is panszláv izgatás, nincs sehol nemzetiségi kérdés. Mikor a magyarok elfoglalták ezt az országot, a felvidéket Szvatopluk népe bírta. Akkor jai volt a leggyőzöttek. Huzta az igát, de ezer év alatt oda fejlődöttünk már, hogy napjainkban a tót nép együtt érez a magyar nemzettel.

Panszlávizmusról ez idő szerint nem be-

szélhetünk, ez csak a negyvenes években volt, de az idők már ennek az emlékéit is elmosták. Ha van egy szemernyi is a panszlávizmusból még valahol, az csak a papok körében található fel, még pedig nem is annyira a székes- és nyitrai egyházmegyék papjai körében, — mint inkább az esztergomi egyházmegyéiben.

Az ilyen izgatások kiindulási pontját kutatván, arra a meggyőződésre jut, hogy az az adómegterhelésben keresendő. A nép gazdasági körülményeire békítőlag hatott az újabb és újabb adóteher, természetesen bizonyos elégedetlenséget szült, az izgatók pedig ezt a körülményt használták fel izgatásaik alapjául. Szükségesnek tartja a nemzetiségi törvény revízióját.

A jelenlegi kormányt képesnek tartja arra, hogy a bajokat orvosolni fogja s a törvényt úgy fogja megszerkeszteni, hogy a nem magyar ajku hazafias nemzetiségeket szorosabban fűzi magyar testvéreikhez. A törvényeknek oly módon kéri megalkotását, hogy teljes mértékben biztosítsák az idegen ajku nemzetiségek szabadsága és hogy a nemzetiségi és panszláv izgatók ne kapaszkodhassanak bele a célból, hogy izgatásaik anyagául azt a nép rovására s önmaguk anyagi hasznára kihasználhassák. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Zboray Miklós: A galaczi esetben védje meg most a kormányt, ne frázisokkal álljon elő.

Szűllő Géza: Ebben igaza van Victorisznak.

Victorisz Miklós: Ha a kormány a nemzetiségi törvényre meg fog felelni a beléje helyezett bizalomnak, akkor ő szükségét kívánja annak is, hogy büntetőtörvénykönyvünknek az izgatókra vonatkozó szakaszai szigorítottassanak. (Elélek helyeslés a ház minden oldalán.)

Okvetlen be kell következnie egy olyan intézménynek, amely a legnagyobb szigorral ellenőrizze a magyar állam ellenségeinek nemzetellenes irányzatát. (Helyeslés.)

A panszlávizmusról segédeszköze a sajtó, a gyűlés, a daloskör, az iskola, újabban a pénzintézet és szövetkezet. A mi ellátásunk ezzel szemben határozottan visszafelé fordult. Ő nem akar agresszív lenni, sem az igazi szabadságot érinteni, de ha arról van szó, hogy néhány arra úgy sem érdemes ember szabad-

dirozni minket, míg menyasszony és vőlegény leszünk.

— Es aztán?

— Es aztán — no hát persze hogy aztán is! (Andor bácsi észrevette, hogy megint haragudni akarok). Világért sem mernénk az utcára menni maga nélkül, kis gardedámunk.

— A míg egy másik gardedám nem akad, mondta a papa, a ki éppen akkor kukkant be a szobába. A mama azonban olyan haragos arccal nézett egyszerre feléje, hogy a papa összebörgömbölyözött a kabátját s húzódtól kifelé, magában elmélkedve félig csendesen:

— Hiszen semmit sem szóltam, azt is lassan mondtam.

Indultam kifelé, de a mama utánam kiáltott:

— Aztán nehogy kikürtöld ezt a világnak! Erről még egyelőre senkinek sem szabad tudnia...

— Igenis, mama, kiáltottam vissza s futottam egyenest Bélához.

Ugy-e kérem, Béla még nem a világ? Ezért hát egész nyugodtan megszólítottam:

— Béla úr! gavallér ön?

— Tetőtől talpig, nagysád.

— Tud ön titkot őrizni?

— Mint a papa pénzes szekrénye.

Megnyugodtam s fülébe sugtam:

— Hát akkor egy titkot bizok önre: Magdus néni menyasszony.

— Nem igaz! tört ki Béla. En sem hagyam magamat:

— Ne mondd, hogy nem igaz, mert a hadajba markolok! A mit én mondok, az igaz!

— Láttad?

— Láttam is, hallottam is, mikor megkérte a kezét.

— Kicsoda?

— Andor bácsi.

Szégyen, nem szégyen, Béla elkezdett sírni. Ugy sírt, mintha 8 év múlva már nem lenne jogász.

Megpróbáltam vigasztalni.

— No, ne sírjon, Béla úr. Miért sír? Mondja meg legalább mi az oka?

— Az... hogy... hogy szerelmes vagyok Magdus nénihez.

Szégyen nem szégyen, de már erre én is sírni kezdtem. Nincs hálátlanab kígyó a földnél. Kissé tud ugyan gyöngéd is lenni, mert Béla egyszerre megkérdezte:

— Ugyan nagysád, ne sírjon! Megvigasztalom én, csak ne sírjon. Mondja miért sír?

— Mert én sze... sze... szeretetem ma... magat brühühü, feleltem meghatottan.

Béla is meghatották könnyeim s gyöngédem megölelt.

— Ne féljen, kedves Klárka én nem fogok önre soha sem megfélekedni.

— En sem önre...

— En szeretni fogom.

— En is önt...

— Mindig szeretni fogom.

— Jobban, mint azt a hűtlen leányt?

— Öt elfelejttem, mert már — no de ne sírjon! — mert már — ugyan törölje le a könnyeit! — mert már is magat szeretem.

— Igazán?

— Férfiúi becsületszavamra.

— Es elvesz feleségül, nem pedig csak gardedámnak?

— El én.

— De Andor bácsi egy skatulya cátólját ígért nekem.

— Adok én is.

— Csokoládéval?

— Azzal.

— Nos hát akkor?...

— Megyek beszélni a mamával.

Karofogva elindultunk...

Naplómat elkéserevedve írom a sarokban, az ajtó mögött, 5—5 kukoricaszem fölött. Edes Bélám! Te más sarokban, én más sarokban, te pipaszár emlékek alatt, én kukorica szemek fölött...

Nincs igazság a földön! Vagy miért nem állították Magdus néni és Andor bácsi is a sarokba, mikor megkérték egymás kezét?

Sírva írom a sorokat. A szomszéd szobában a mama kaczagva mesél valamit a papának s Magdus néniéknek. A hallgatóság rossz dolog, de mit tehetek én arról, hogy a kulcslyukon át sok mindent lehet hallani, ha az ember odatartja a fülét?

Bosszuságomra most keveset hallottam, mert valamennyien rettenetesen nevettek. Csak néha hallottam a magam nevét emlegetni, aztán megint nevettek.

De már most csakugyan mondják ám meg, mit nevettek rajtam?!

sága és a magyar állam jóléte között kell választani, minden magyar ember készen van a választással. A sajtószabadság, a gyülekezési szabadság a magyar vidéken a szabadság biztosítója, a nemzetiségi vidéken vésszes hatása. (Zaj a baloldalon.)

O arról győződött meg, hogy a miniszterelnök akarni tud, ahol tenni kell, mindenütt tett, ilyen kormányzat megérdemli a bizalmat, elfogadja a költségvetést. (Zajos helyeslés a jobboldalon, szónokot számosan üdvözlök.)

Elnök az ülést 5 perczele felfüggeszti.

Szünet után

Bekics kormányparti képviselő osztja az előtte szóló nézetét.

Sághy Gyula szólalt föl. A kormányt azzal vádolja, hogy nem takarékoskodik. Nem szavazza meg a költségvetést.

A galaczi átiratért nem a konzul a felelős, hanem a kormány.

Az ülés vége 2 órakor.

Visszaélés vagy tévedés?

Tegnap számunkban megemlékeztünk arról, hogy a város által készített utcaburkolatok területeinek felmérése nem felel meg a tényleg elkészített munkának, de ezt a tévedést vagy visszaélést még idejében észrevette a főmérnök és a gazdasági tanácsos s így most az összes új burkolatokat újból felméri.

Ez a hírünk nagy feltűnést keltett a városházán s voltak, akik azzal akartak ráczafolni a dologra, hogy az egészről semmi sem igaz, — mert minden úgy történt, a hogy kellett.

Erre csak azt jegyezzük meg, hogy közleményünket fentartjuk. Hogy nem érte kár a várost, azt mi is hangsúlyoztuk.

Most csupán egy körülményre hivatkozunk. Jelenleg: 1904. évi június 26-án miért nincs kifizetve s miért van letétbe téve a múlt évi kövezési munkákért járó összeg, hiszen rendes körülmények közt nem egy év múlva fizetik ki a kövezési díjat. Különben a főmérnök alábbi nyilatkozata sem tagadja a dolgot.

Köszeghy József főmérnök úrtól a következő nyilatkozatot vettük ez ügyben:

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A »Tiszántúl« tegnap számában a burkolási kérdések lebonyolításánál felmerült állítólagos »panamára« vonatkozólag az igazság érdekében szíveskedjék helyet adni az alábbi magyarázatnak:

Ugy a múlt évi, mint a folyó évi burkolások tervein és kivitelén az én rendelkezéseim nyomán mérnök híjával a városi rajzoló dolgozott.

A kövezésekről utczánként bemutatott számlák méreti tételeit a vállalkozóval közösen megejtett mérések alapján ő állította össze.

Miután mindeme számlák a felülvizsgáló bizottság elé kerültek, a felülvizsgáló alkalmával azt tapasztaltuk, hogy egyes méretek némi eltéréssel nem vágnak. Természetes, hogy ennek folytán mindama számlákat, melyeket a rajzoló állított ki, éppen a felülvizsgáló eljárásán belől, okleveles mérnökkel részletesen utánna méretjük. A rajzoló mentségére legyen mondva: máris találtunk olyan utczára, amelyikben a vállalkozó kárára történt tévedés.

Hogy e tekintetben a legmesszebb menő óvatossággal jártunk el, ezt legjobban igazolja az, hogy miután a rajzoló munkájában feltétlenül nem bízunk, még a múlt évi kövezési számlák kifizetését sem engedjük meg, hanem az azokért járó keresetet letétbe helyeztettük a mostani felülvizsgálókat végéig.

A múltban pedig, legalább 1902-ben, okleveles mérnök vette fel a területeket, akinek pedig a munkájában, mikor ilyen igazán kis kaliberű teendőről van szó, kételkedni nem lehet.

Miután pedig ebben az eljárásban kár nem érte, de nem is érthette a várost, főként pedig mivel minden felülvizsgáló eljárás megszokta a tételeket rostálni és a végeredményeket megszokta változtatni, méltóztatik látni, hogy a város érdekeit szabályszerűen megóvtuk és hogy a mostani kezelés mellett mindent elkövetünk, hogy visszaélés ne történhessék.

Alázatos szolgálója

Köszeghy József,
városi főmérnök.

Csodálkozunk, hogy ilyen körülmények után a városházán a polgármester arra fekteti a fősúlyt, hogy kitől került ki a dolog, szóval bünbakkott keres, a helyett, hogy azt kutatná, miszerint történt-e visszaélés vagy sem? Eddig azt láttuk, hogy nincsen ellenére a nyilvánosság, mert ez éppen a közérdeknek szolgál. Tapasztalat szerint már nagyon sok baj keletkezett abból, hogy a múltban kerültek a városházán a nyilvánosságot s a helyett, hogy a dolog érdemét tartották volna szem előtt, hajtóvadászattal akarták a dolgot elintézni.

Az igazságnak megfelelően tartozunk még annak kijelentésével, hogy tegnap hírtünk bevezető soraiban a nyomda és korrektor elnézése folytán tévedés csuszott be. Az eredeti kéziratban a multa vonatkozólag ez állott: »A milyen szegény Nagyvárad városa, annyi felőltak, csalták már.«

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

A július elsején következő évnegyed alkalmából bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem a legnagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védvé, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bövek és híek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városából.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni szíveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésű díjaikat mielőbb kiegyenlíteni szíveskedjenek.

*** Szent László napja.** A legdicsebb magyar szentek egyikének **Szent László** királynak napját üli holnap hétfőn a kath. egyház. Nagyváradra nézve ketős jelentőségű az ünnep, mivel Szent László a váradai püspökség dicső alapítója, egyszersmind a városnak is védszentje, alapítója s e nap 1739. óta a városnak fogadalmi ünnepe. Ebben az évben ugyanis a várost sok csapás, dögvész, jégeső, óriási viharok sújtották, melyek azonban a szent király tiszteletére rendezett nyolc napi körmenet után megszűntek. Ekkor emelték a kispiacz-téren Szent László első szobrát kőből, melyet a holdog emléktű bibornok és a káptalan bőkezűségéből gyönyörű kivitelű ércszoborral cseréltek fel. Szent László napját nagy egyházi fényvel tartják meg Nagyváradon. Az ünnepségek ma vasárnap délután három órakor kezdődnek a székesegyházban Szent László litániával, amelynek végén a szent király ereklyéje a b. e. bibornok által készített remek művű ereklyetartóban a hívek tiszteletének lerovása végett a sekrestye bejárata mellett levő oltárra tétetik, hol az ünnep egész nyolczada alatt marad. Holnap, hétfőn reggel 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes nagymise lesz, melyen 5 Excellenciája távollétében **Vinkler József** folsz. püspök, nagyrépost pontifikál fényes segédlettel. A káptalan tagjai teljes díszben, Cappa majorban (hermelines palástban) jelennek meg. Az ünnepi szent beszédet a dicső királyról dr. **Némethy Gyula** theol. tanár tartja. A székesegyházi ének és zenekar kiváló egyházi zene és énekarabokat ad elő, köztük: **régi magyar ének** Szent László királyról. Délután 3 órakor vecsernye és litánia s a szent király ereklyéjének csókoltatása. Ez a litánia 8 napon át tartatik meg. A Szent László plébánia templomban szintén lesz holnap a dicső szent király névünnepén nagy mise, de — tekintettel a székesegyházi ajtatosságokra — szent beszédet nem tartanak.

* Harmincz évi szolgálat után.

Händel Ottó, a nagyváradai posta-távirda igazgatóság köztisztviselője álló számtanácsosa kedden, június 28-án ünnepi 30 éves szolgálati jubileumát. Ez alkalomból a postaigazgatóság tisztikara a Sport-téren ünnepélyt és társasvacsorát rendez a jubiláns tiszteletére.

* A villamos bizottság ülése.

Nagyvárad város villamos telep felügyelő bizottsága június hó 27-én, hétfőn délután 4 órakor a városházán ülést tart.

* Községi iskolai tanítók választása.

Rimler Károly polgármester, Nagyvárad város közs. iskolaszékének ügybuzgó elnöke f. hó 30-án d. u. 4 órára hívta össze az iskolaszéket. A gyűlés igen látogatottnak és érdekesnek ígérkezik, nemcsak azért, mert e gyűlésen fog három férfi tanítói állás választás útján betöltetni, de mert a községi iskolák jelen tanévi működéséről a kiküldött bizottságok elnökei ez alkalommal számolnak be. Nem kevésbé fontos

tárgy lesz az új utasítás módosítására vonatkozólag legutóbb érkezett miniszteri rendelet is, mely a törvényhatósági joggal felruházott városok iskolaszékeinek hatáskörét visszaállítja.

A három tanítói állásra 63 pályázó jelentkezett köztük több kitűnő képesítésű s hárman olyanok, kik a községi iskolánál már helyettes tanítói minőségben működnek. Megvagyunk győződve, hogy Nagyvárad város iskolaszéke a választás megejtésénél kizárólag az iskola érdekeit kívánja kielégíteni s a pályázók közül a három állásra olyan egyéneket fog megválasztani, kiknek működése az utóbbi évtizedben szépen fejlődött s a város közönsége által nagy áldozatokkal fenntartott közs. iskoláknak csak hasznára lehetnek.

Az iskolaszék ülésére vonatkozólag különben a következő meghívót vettük:

Nagyvárad város községi iskolaszékének tagjait a városház bizottsági termében f. hó 30-án (csütörtökön) d. u. 4 órakor tartandó tanítóválasztó s ezt követő rendes havi gyűlésre tisztelettel meghívom.

Nagyvárad, 1904. június 26-án.

Rimler Károly,
isk. elnök.

* **Sikeressé vált az államvizsga.** Dajka Endre városi közigazgatási gyakornok az államtudományi államvizsgálatot jó sikerrel letette.

* **Gyógyszertár a Gilányi-soron.** Több ízben megemlékeztünk arról a mozgalomról, amelynek az a célja, hogy Csillagvároson vagy a Gilányi-soron egy gyógyszertárt engedélyezzen a miniszter. A közegészségügyi bizottságnak nincsen kifogása az új gyógyszertár felállítására ellen. Ezzel a kérdéssel közelebb a város törvényhatósági bizottsága is foglalkozik. Hankovics Ferencz peczeszöllői gyógyszerész kérvényt adott be a városhoz, hogy a törvényhatóság az engedélyt részére adja meg egy gyógyszertár felállításához a Gilányi soron vagy Csillagvároson, illetve ez iránti kérelmét a belügyminiszternél támogassa.

* **Munkások és cselédek szerződés-szegése.** A mezőgazdasági munkások és cselédek szerződészegésére vonatkozólag szigorú törvény készült most Poroszországban. A javaslat az 1854-iki törvény hiányait akarja pótolni. Az új törvény nem közvetlenül a szerződészegő munkások ellen irányul, hanem azok ellen, a kik elmozdítják, pártolják a szerződészegést. A javaslat bünteti azt, a ki tudva oly munkást fogad föl, kinek mással szemben fennálló munkásszerződése van, bünteti a szerződészegő munkások és cselédek közvetítőit, végül azokat, kik a munkásokat szerződészegésre csábítják.

* **Mért drágul a csirke?** Debreczenből írják! A rendőrség ismét fölön fogott két tarnowi illetőségű galicziai férfit, akik ezer-számra vásárolták össze a piacon a baromfit. Gelvert Lipót és Berger József nevezetűek ők és birság mellett a város azonnali elhagyására utasítottak. Ez a két alak rövid idő alatt 2000 baromfit vásárolt össze iparengedély nélkül. A baromfiakat Oroszországba szállítják. A rendőrség 50—50 K. ra büntette őket. Ajánljuk e kis hír elolvasását a nagyvárad-i rendőrségnek is.

* **Utrakelés a lappok közzé.** Megemlékeztünk már minapi számunkban, hogy Bátor

hori Ferencz, a nagyvárad-i kereskedelmi iskola kiváló tanára, a kitűnő nyelvész, ki már eddig is több nagyszerű tanulmányt tett Európaszerte a néptörzsek, szokásai, nyelve, irodalmi tanulmányozása céljából, az idei szüleid az Eszaki Jeges tenger partvidékein elszórva élő lappok között fogja tölteni, hogy életmódjukat tanulmányozhassa s érdekes népköltészeti termékeiket összegyűjtve itthon megismertethesse. Báthori tegnap szombaton éjjel utazott Budapestre s onnan ma vasárnap, délelőtt utazik tovább Berlin felé. A kiváló tanár finnországi utjáról sok érdekeset közöltünk lapunkban, sőt Báthori a kath. szabad lyceumon is tartott ez utjáról élvezetes előadást, s most is birjuk Báthori tanár ígéretét, hogy lappokat tanulmányozó utjáról is fog időközönként tárczaalakban lapunk hasábjain beszámolni.

* **Allat védelem.** Napokban küldte szét a Nagyváradon szervezendő állatvédő egyesület alakító bizottsága a nagyközönségnek a felhívást, melyben arra kéri a város nemes szívű közönségét, hogy lépjenek be az egyesületbe. A felkérés mellé egy nyilatkozat is van csatolva, hogy ezen elhatározásuk fölül az alakító bizottságot értesítsék. Ez uton kéri fel tehát az alakító bizottság mindazokat, kiknek a felhívás megküldetett, hogy a nyilatkozatot szíveskedjenek legkésőbb július 15-ére a fent említett bizottságnak Széchenyi tér 7 sz. alá beiktatni. Megjegyezni kívánja az alakító bizottság, hogy az egyesületnek tagja lehet minden feghettelen előéletű egyén kor és nem különbség nélkül.

* **Halálozás.** Ifjú életet oltott ki a halál sujtó keze tegnap reggel. *Dernyei Erzsébet* végzett III. éves képezdész, *Dernyei Ferencz* nek, *Szmrecsányi Pál* I. szert. várad-i püspök derék, közbecsülésben álló udvarmesterének leánya, szüleinek egyik legdrágább kincse, testvéreinek gyengéden szerető testvére hosszú betegeskedés után megszabadult földi szenvedéseitől, véghetetlen gyászba borítva korai halálával a szülei házat. A tiszta lelkű, kedves leány halála mély részvétet kelt, annál is inkább hogy el sem érhetette célját, melyért annyit küzdött. Ifjú életének minden reménye, igyekezete a rideg koporsó szűk fedele alá záratott, de nemes lelke biztosan elnyerte azt, amiért egy hosszú életen át is szívesen, türelemmel, tiszta lélekkel küzdeni kész lett volna. Jutalmát a jó Isten előbb megadta, ez hason balzsamként a mélyen sujtott család bánatos szívére is. Nyugodjék békében. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Dernyei Ferencz és neje Gerbl Karolin mint szülők, gyermekeik Schwoy Vilmosné szül. Dernyei Karolin, férje Schwoy Vilmos és gyermekei; Dernyei Mariska, Imre, Teréz és József, ugyisint az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják szeretett kedves leányuk, testvér, sógora és rokonnak *Dernyei Erzsébet* végzett III. éves képezdésznek f. hó 25-én reggel 5 órakor, életének 19-ik évében, hosszas szenvedés és halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 27-én, d. e. 11 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Schlauch-tér 871. sz. háznál beszenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 28-án, d. e. 10 órakor

fog az elhunyt lelkiúdvéért a prémontrei-rend templomában az Egek urának bemutatni. Mely végtiszességtételei rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1904. június 25. Áldás emlékére, béke porairal!

* **Szabadkőműves humanizmus.** A hónapok óta huzódó Thék gyárban a híres szabadkőműves sztrájk még mindég nem szűnt meg. A munkások ragaszkodnak eredeti álláspontjukhoz s nem hajlandók engedni. A gyárvezetőség teljesen tehetetlen a jól szervezett, pénzzel bőven ellátott sztrájkolókkal szemben. Tegnap tartották a tizedik békétárgyalást, amely, éppen úgy, mint az előbbiek, mindjárt az első pontnál megfeneklett. A gyár egyébként néhány nap előtt husz új munkást szerződtetett, akikkel a legsürgősebb megrendeléseket dolgoztatják föl. A sztrájkolók a sztrájkpénztártól rendes heti fizetést kapnak, a nős munkások heti tíz koronát, a nőtlének nyolcz koronát. Thék ur várhat, míg kifogynak a munkások.

* **Inség Hajdu megyében.** — Bármint is szeretnénk leplezgetni azt a szomorú jövőt, ami reánk vár nem lehet eltagadni, hogy az ország számos helyén vigasztalan állapotok uralkodnak s különösen aratás után szomorú sors elé néz a lakosság szegényebb része. Bal-maz-Ujvároson már is elkövetkezett a szűkölködés korszaka. Munka és kenyér nélkül áll sok száz ember, úgy hogy a hatóság kénytelen volt 20,000 koronát megszavazni a szűkölködők felségítésére. 54 métermázsas lisztet osztott szét az előjáróság az inségesek közt s ennek megfelelő szalonnát. Rásó Gyula alispán, szintén a szíven viseli az inségesek sorsát s felírt a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a közmunkák tervét Hajdumegye területére sürgősen készíttessék el, hogy a munkanélküliek az utépitéséknél munkát kaphassanak. — Ilyen irányban átiratot kapott a kir. mérnökség is. Így remény van arra, hogy a megyei közmunkák útján a nyomorban jutottak sorsán segítvelesz.

* **Felülfizetések.** A 18-iki kath. jünálison a következő felülfizetések történtek: Dr Szmrecsányi Pál 100 korona, Winkler József 60 kor., Palotay László 20 kor., Grócz Béla 20 kor., Andrassy János 10 kor., Óváry Sándor 6 kor., dr Némethy Gyula 5 kor., dr Mayer László 4 kor., Böhm György 1 korona. A felülfizetésekért ez uton mond hálás köszönetet a rendező bizottság. Itt említi meg, hogy a jünális anyagilag is szép sikerrel végződött s a leszámolások megejtése után a Kath. Szabad Liceum költségeire jövedelem-fölösleg fog maradni.

* **Névváltoztatás.** Hungerleider Mikály és Erzsébet nagyvárad-i lakosok vezetéknévüket »Hollós«-ra változtatták.

* **Gombától megmérgezett család.** Egy négy tagból álló család tegnap majdnem áldozatává lett a mérges gombának. Boros Imre várad-velencei vasuti munkásnak, ki Nagy-Szölös-utca 83. szám alatt lakik, felesége tegnap reggel egy élelmiszerekkel hízáló oláh asszonytól gombát vásárolt és elkészítette délre. A gombát meg is ették a férj, feleség és két gyermekük a 8 éves Imre és a 4 éves Juliska. Közvetlen ebéd után mind a négyen rosszul lettek, úgy hogy a várad-velencei vámosnak, *Otvös Mihálynak* felesége, ki véletlenül éppen akkor náluk járt és megtudta, hogy mi történt rosszul, azonnal beszállította őket a Biharmegyei kórházba. A rendőrség részéről kora délután megjelent a kórházba *Pataky* fogalmazó, azonban akkor még nem hallgathatta ki őket, mert mind a négyen eszméletlenül feküdtek. A gomba mér-

Hatóságilag engedélyezett

végeladás.

Optikus- és kötszer-árak. Singer-féle varrógépek. Valódi tükörtajt pipák és szipkák. Különbéhangszerek.

Más vállalat miatt üzletemet teljesen felosztatom. Az összes raktáron levő norinbergi, rövid, díszmü és ural divatárakat gyári áron alul is eladom.

Az üzleti berendezések eladók. Az üzlethelyiséget is átadom.

Serényi M.

Szt. László-tér, »Fekete Sas« szálloda kapuja mellett.

ges anyaga anyira megtámadta a család minden tagjának szervezetét, hogy az orvosok első perczen lemondottak mind a négy életéről. De később alább hagyott a fájdalomuk. Mikor e sorokat írjuk, a férfi s a két gyermek állapota erősen javul s a nő állapota is türehető. E szomorú esetről kifolyólag felhívjuk a fogyasztó közönséget, hogy az élelmi cikkek bevásárlásánál legyen óvatos és különösen gyümölcsöt, gombafélét és romlandó vagy veszélyes állapotban kéz alatt árulni szokott cikkeket ne vásároljon. Házalóktól pedig egyáltalán ne. Mert hiszen kinek-kinek szükségletét teljesen kielégíti a piac, ahol legalább orvosilag megvizsgált és megbízható minőségű fogyasztási cikk áll a közönség rendelkezésére.

* A Kakas Márton legujabb számából.

Folitikai táviratok.

I,

Osztrák-magyar konzuldtus.

Galacz.

Rövidesen küldjön még egy pár német átiratot. Vasutasok fizetésrendezését másképp nem halaszthatom.

Tisza s. k.

II.

Tisza István gróf

Budapest.

Pikádornak nem szerződhetem. Halálra vagyok ha ön bőszi ellenem a bikát — a galaczi ronggyal.

Fouli fils.

III.

Szabadelvá párt

Budapest.

Fogadják hódolatomat. Port-Arthurt bevenni könnyebb, mint Tisza beszédét.

Kuroki,

A galaczi levél.

A generális (a miniszterelnök beszéde után, kezét tördeli a képen): Pista, Pista, nem így gondoltam én, hogy tulatesz az apádon!

Modern művész.

A megrendelő: De kérem, ez a portré nem is hasonlít hozzám.

A f stó: Még hasonlítson is? Nem vagyok én fotográfus!

A gesztó határban.

A kasznár: Bizony, kegyelmes uram, nem sokat aratunk az idén.

Tisza István gróf: Hagyján, csak az a másik vetés, a költségvetés sikerüljön.

A fürdő-szezon kezdetén.

Kohn: Miért fürdöl ma este Abelesz?

Abelesz (büszkén): Holnap uszodába akarok menni.

Visszavágot.

A (vitakozás közben B-hez): Ugyan hallgasson, hisz maga hülyeségekben szenved.

B: Én még szenvedek benne, de maga úgy megszokta, hogy már fel sem veszi.

x **Különlegességek gyűjteménye.** A ki női divatcikkek terén valódi különlegességeket és exquisit újdonságokat akar látni, melyek máskülönben csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a Kovács L. és Társa Nagyváradon (Zöldfa-utca), Deutsch K. I. üvegkereskedésével szemben) újonnan megnyitott nagy női divatruházat, mely látványossági számba megy. Tessék e jőnevű, megbízható cég mai számunkba közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére 606

Z E N E.

Kedvelt tánczok. Az operett, a kuplé és a táncz: ez a három egybe tartozik a szinpadon s egybe tartozik zenestilusban is. Könnyed dallamosság mind a háromnak jellemvonása s azonfelül a két utóbbi egybeolvad az elsöben.

Nehéz azonban manapság, a tánczene kultiválásának csaknem tultengése mellett, kelöen kiválasztani az óriási produkcióból azt a nagyobb értékűt. Ezen könnyít a Könyves Kálmán zeneműtárának egyik kötete, mely »Kedvelt tánczok« cím alatt valóban a legkedveltebb tánczokat gyűjtötte össze. Tartalma a következő:

1. Pete L. Somogy megyei millenniumi csárdás. 2. Kerry Smiles. All Right! Induló. 3. Linka C. Hozzád, keringő. 4. Tilger A. Iza Polka. 5. Radics B. Titania, keringő. 6. Varga J. Kedélyesen, Kreuzpolka. 7. Antony J. Jugen-träume. 8. Klavivko V. Staccato, Polka. 9. Clementis L. Gyöngyvirágcsokor. Lengyelke. 10. Linka C. Opera négyes. 11. Kleinecke R. Kórmagyar. 12. D'Amant L. Toujours chic, Galopp. 13. Piros J. Bács megyei csárdás. 14. Radics B. Hólabda keringő. 15. Rauscher F. Nur recht manierlich, Polka francaise. 16. Radics B. Zsazsa keringő. 17. Tóth-Metz. Polka francaise a »Nappal és az éjjel« című balletből. 18. Brown C. B. Cake Walk. 19. Kleinecke K. Jancsi és Juliska francaise. 20. Kollár J. Monte Christo, keringő. 21. Dietl L. Tündértáncz, Polka francaise. 22. Kalár K. Szerelmi keringő. 23. Heidelberg, Korcsolyázó gyorspolka.

Az egész gyűjtemény 10 rémek diszkótésű kötetből áll s megrendelhető a lapunk hirdetési rovatában lévő rendelő lap által is. Ára mindössze 100 korona.

EGYESÜLETEK.

Feloszlás felé. A tisztviselők otthona nem tud exisztálni. Nagy lelkesedéssel alakult meg, de úgy látszik, csak Nagy Ferencz lelkesedése tartotta össze, azóta pang s a f. hó 29-én tartandó közgyűlés fog dönteni felette, vajjon érdemes-e az Outhont továbbra is fenntartani?

MULATSAG.

Juniális a Püspök-fürdőben.

A kies fekvésű Szent László-fürdő terebélyes fáin alatt összegyűlt tegnap Nagyvárad elsőkelő társadalmának egy része, vidám, családias jellegű mulatságra, melyet a Pekanovits és Ficzek család rendezett. Jelen voltak:

Asszonyok: Darvassy Lajosné, Géczy Gézáné öz. Nagy Gyuláné, Wallner Odönné, Szentlélek Lászlóné, Sebessy Béláné, Pekanovits Imréné, öz. Brányi Gézáné, Bodnár Gyuláné, Tolnay Miklósné, Pöpu Györgyné, Szokoly Tamásné, Sebestyén Józsefné, Sebestyén Ilonka, Kiss Elekné, Miskolczy Hugóné, Ficzek Lajosné, Böhm Györgyné, Hoffmann Józsefné stb.

Leányok: Darvassy Margit, Géczy Ella, Nagy Ilma, Kreszta Riza, Wallner Erzsike, Szentlélek Jolán, Sebessy Zsoki, Pekanovits Margit, Brányi Gizike és Böske, Bodnár Irén és Malvin, Tolnay Jolánka, Pöpu Lucia, Szemes Ilonka és Margit, Szokoly Irénke, Sebestyén

Edith, Lacsny Irénke, Miskolczy Ilona, Korda Irénke, Böhm Adél stb.

Notabilitások: Darvassy Lajos, Géczy Géza, Wallner Odön, Szentlélek László, Sebessy Béla, Pekanovits Imre, dr Mayer László, Bodnár Gyula, Pöpu György, Ficzek Lajos, Böhm György, Tolnay Miklós, dr Nagy Ignác stb.

A mulatságon széles jókedv, vidám hangulat uralkodott. A tánczot fél 9 órakor kezdték. Az első négyest 30 pár tánczolta. Ejjél 3 órakor külön vonat hozta haza a mulatozókat.

A kath. legényegylet nyári mulatsága. A jövő vasárnap, július hó 3-án, pompás nyári mulatság lesz a Püspök-fürdőben. A nagyváradai kath. legényegylet nyári tánczestélyét tartja ez alkalommal a kitűnő fürdőhelyen, bizonyára a hagyományos kitűnő sikerrel. A szépen virágzó egylet mulatsága nem kíván reklamot, törzsközönsége ugyanis jól tudja, hogy mily kedélyes, kellemes szórakozás kínálkozik az egylet minden összejövetelén. A mulatságra szóló meghívók már szétküldettek, azonban a kézbesítésnél némi zavar fordult elő, miért is a rendezőség fölkeri azokat, akik meghívójukat esetleg nem kapták kézhez, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt az egylet bármely tagjához fordulni.

Igazságszolgáltatás.

Kain és Abel.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Az erkölcstelen életnek és a hitetlenségnek gyümölcse minden bűn. A naturális tudatlanok és rothadt társadalmi rendszer által bűntákká és hitetlenekké tett emberek követik el a legtöbb bűnt. Ezek nem irtóznak semmitől; a legnagyobb lelkingyugalommal ontják a vért, nem törődve azzal, hogy kiét? Nekik mindegy: apa, hitves, testvér, vagy idegen, csak vért lássanak. Az esküdtszékek rendes programja: apa, hitves és testvér gyilkosságokban itéletet mondani. Aláhb már nem is adják a modern gonosztevők.

A nagyváradai esküdtszék a tegnapi napon is egy testvérgyilkossággal foglalkozott.

A szomorú eset színhelye Biharmegye egy kis községe, Lok volt. Madár Flóra loki gazdálkodó ez évi április 15-ikén reggel észrevetve hogy testvére, Madár Vaszali, az általa előttevaló nap felszántott barázdákat visszakarja forgatni s ilyképen az ő munkáját megbolygatni.

A testvérek már azelőtt is ellenséges viszonyban voltak egymással. Madár Vaszali haragudott az öcscsére azért, mert az nagyobb örökséget kapott atyjától, mint ő. Mikor tehát a haragos Madár Flóra odament Madár Vaszalihoz, hogy felelősségre vonja, szövaltás támadt közöttük, mely azzal végződött, hogy Madár Flóra a nála levő veremvágóval egy erős ütést mért Madár Vaszali fejére, hogy az ennek következtében rövid idő alatt kiszenvedett.

Millye Gyula elnök megnyitva az ülést, elsőnek a vádlottat hallgatta ki.

Madár Flóra azt hozta fel védelméül, hogy testvére hazament saját veremvágójáért s midőn azzal felé csapott, így mérte rá a halálos ütést.

Az eset szemtanúi Madár György és Bika Filip azonban azt vallották, hogy az elhalt egyáltalában nem támadt reá Madár Flórára, hanem Madár Flóra volt az, a ki testvérét a nála levő veremvágóval agyon ütötte. A kihallgatott többi tanúk a testvérek közötti ellenséges viszonyt igazolták.

A mai esküdtszéknek tagjai: Kajetán Jó-

zsef, Julier Károly, Landler Ferencz, Felföldi István, Dobozy János, Palóczy Károly, Petrovay Sándor, Ujváry Vilmos, Czeglédy Jeremiás, Holvéd Rudolf, Boglucz Béla és Istvánffy József voltak.

A vádhatóságot dr Nagy Géza kir. ügyész képviselte; vádlott védelmét pedig dr Várady Odön ügyvéd látta el.

Dr Nagy Géza kir. ügyész tartalmas vádbeszédében halált okozó súlyos testisértés bűntettében kérte vádlottat bűnösnek kimondani. A védő dr Várady Odön erős érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy a vádlott erős felindulásban követte el. Az erős felindulásra tett többrendbeli kiegészítő kérdést.

A vád és védbeszéd elhangzása után az esküdtsek visszavonult tanácskozára, azután dr Várady Odön védő által feltett kérdésben mondotta ki vádlottat bűnösnek, ezért 4 évi börtön büntetésre ítélte, melybe egy hónapi vizsgálati fogságot beszámított.

Az ítéletben a királyi ügyész megnyugodott. A vádlott és védője semmisségi panaszsal éltek.

Megsemmisített esküdtbírósi ítélet.

A f. évi február havi esküdtzéki ülészakban tárgyalta a nagyvárad kir. törvényszék mint esküdtbírószék 2 napon keresztül azt a monstró bűnügyet, amelynek főhősei Tóth László, Csorba György, ifj. Csorba János és ifj. Farkas Lajos hegyközülaki virtuos legények voltak.

Ezek ugyanis múlt év november havában egy vasárnapi mulatozás közben Fiuta Károlyt agyonverték és az ennek segítségére siető Kiss Károlyt ugy elverték, hogy az 6 hétig viselte azon mulatozás nyomait.

Ezen ügyben, a mint azt annak idején lapunkban is közöltük, f. évi február hó 16. és 17-ik napjain a nagyvárad kir. törvényszék mint esküdtbírószék előtt folyt le a tárgyalás és hozott az esküdtzék ítéletet.

A vádlottak védői voltak dr Demetrovits Elek, dr Bárδος Imre ügyvédek és dr Poynár Széver ügyvédjelölt, mint Rádl Odön helyettese.

A bíróság az esküdték marasztaló verdiktje alapján a vádlottakat halált okozó súlyos testisértés bűntettében mondotta ki bűnösnek és a vádlottakat 7, 3, 5 illetőleg 6 évi fegyházra ítélte.

A védők az ítélet ellen írásban is indokolt semmisségi panaszt jelentettek be, azon alapon, mert a védelem álláspontja oda irányult, hogy a vádlottak nem a verdiktben és ennek alapján az ítéletben megállapított halált okozó súlyos testi sértésben mondassanak ki bűnösöknek, hanem többek bántalmazásából származó súlyos testisértés bűntettében, mely bűncselekmény büntetésének tétele sokkal enyhébb, mert a büntetés legmagasabb mérve ez esetben 3 évig terjedhet börtön.

A védők ezen enyhébb büntetéssel büntetendő bűncselekményre vonatkozólag külön kérdésnek az esküdték elé leendő terjesztését indítványozták.

A védők ezen indítványát azonban az esküdtbírószék mellőzte és e miatt ezek, — mert a kérdések feltevésénél a törvény parancsoló rendelkezésének megsértését látták fenforogni, — semmisségi panaszt jelentettek be.

A kir Curia ezen bejelentett semmisségi panaszok folytán az ügyet nyilvános tárgyaláson bírálata alá vette, és a védők részéről a bp. 427. §. 4. pontja alapján érvényesített semmisségi panasznak helyt adott, az esküdtbírószék ítéletét megsemmisítette és az ügyet új esküdtbírószéki főtárgyalásra utasította.

A Curia eme határozatát azzal indokolja, hogy a védők által feltenni indítványozott kérdések elutasításának indoka nincs a törvényből merítve, sőt azzal ellentétben áll, mert figyelmen kívül hagyta a bíróság az esküdtzéknek ama hatáskörét, mely szerint az esküdték vannak hivatva a bizonyítékok mérlegelésére és ez alapon a vád tárgyát képező cselekményekre vonatkozó kérdések eldöntésére, de másrészt az elutasító határozat indoka az anyagi bűn-

tes törvény határozományaival sem egyezik. — Ebből folyólag a Curia az indoklás további folyamán kimondotta, hogy az esküdtbírószék a kérdések feltevésénél a törvény rendelkezését megsértette, mert ez a vádlottak érdekeinek sérelmével járt, amennyiben az esküdtéktől elvonatott az alkalom arra, hogy a vádtárgyát képező bűncselekményeket esetleg a vádlottakra nézve kedvezőbb minősítés szerint elbírálhassák.

Ezen megsemmisítő végzést tegnap kézbesítették a most is vizsgálati fogságban levő vádlottaknak, kikben felillant a remény, hogy a felette súlyos és megsemmisített ítélet helyett az új esküdtzék enyhébb büntetést fog rájuk kiszabni.

Ezen ügyben tehát a nagyvárad esküdtbírószék a nyári szünet után már a szeptember havi ülészakban fog újra ítékezni.

Vasut helyett kocsibér. Megemlékeztünk annak idején arról a vidéki végrehajtóról, aki egy hivatalból fogatosítandó végrehajtás színhelyére vasuton utazott s mégis kocsifuvardiját számított fel. A végrehajtót a törvényszék felmentette, de az ügyész felebbezett s így került az ügy a királyi tábla mint másodfoku bíróság elé.

A tábla előtt is dr Krüger Aladár védte a vádlott végrehajtót, akit másodfokon is felmentettek. Az ítélet indoklásában kimondta a tábla a védő álláspontjának megfelelőleg azt a nevezetes elvet is, hogy a bíróság lévén hivatva a díjak megállapítására, tévesen használta közlekedési eszköz díjának felszámítása megállapítás nélkül fegyelmi vétséget nem képez.

Nyári szünet a kir. táblán. A nagyvárad kir. Itélőtáblán július 1-én megkezdődik a törvényszüneti időszak, amikor a bírák nagyrésze szabadságra megy s csak a legstürösebb ügyeket intézik el a szolgálatban maradt bírák. Molnár Géza és Balogh Samu bírók a nyár egész folyamán végzik a hivatalos teendőket s csak az őszszel mennek szabadságra. Ezeken kívül július hónapban még Dobosfy Alajos és Zweck Kálmán bírók, augusztusban pedig dr Dániel Lajos és dr Sereghy Mihály bírók tesznek szolgálatot.

TANUGY.

Beiratások a kereskedelmi iskolába.

Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskolában a tanulók felvétele és beírása az 1904-905-iki tanévre június hó 30-ától július hó 3-áig fog eszközölni, amidőn a tanulók az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványukat és a felvételi, valamint a tandíj megfelelő részletének befizetése fejében beírás igazolványt kapnak.

Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs, mert a szervezet értelmében minden tanulóknak a felvételre személyesen kell megjelennie.

Szeptember elsejétől folytatólagos felvétel csak az esetben történhetik *kivételesen* ha a szabályszerű létszám (egy osztályra 40 tanulót számítva) még nincs betöltve. Első felvételkor a tanuló tartozik születési anyakönyvi kivonattal s az újraoltásról való bizonyítványát átszolgáltatni.

A felső kereskedelmi iskola alsó osztályába oly tanulók vétetnek fel, akik a gimnázium, reálliskola vagy polgári iskola negyedik osztályát minden tárgyból (a latin nyelvből eltekintve) nyilvánosan vagy magánaton sikerrel végezték és erről bizonyítványt mutatnak fel.

Nagy-Várad, 1904. június 25.

Dr. Kovács S. János.
igazgató.

Beszámoló a jogakadémiáról. A nagyvárad kir. kath. jogakadémián az 1903-4. tanév folyamán 187 alap és államvizsgálat tartott. A jelöltek közül 16 (855 százalék) kintüntetéssel, 134 (7165 százalék) egyhangulag

vagy szótöbbséggel képesített, 13 (697 százalék) a teljes vizsgálat ismétlésére utasított, 24 (1283 százalék) egy-egy tantárgyból feifüggesztetett. Kintüntetéssel tették le az I. *alapszűkületet*: Cradan Virgil, Fodor Lipót, Hirschmann Gyula, Iklozán Damaszkus, Nagy Pál, Porsch József, Sferle János és Südy Tibor; a II. *alapszűkületet*: Bösörményi Andor, Dobó Miklós, Fényes Odön, László Arpad, Lessi László, Nagy Andor, Schwarcz István és Szunyogh Péter joghallgatók. Kelt Nagyváradon, 1904. jun. 25. *Az igazgatóság.*

NYILTTÉR.

Üzlet átalakítás miatt nagy árleszállítás!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet átalakítottam és ujonnan rendeztem be, miért is a raktáron levő összes árukat u. m:

mindennemű papírárúkat, különösen levélpapírokat dobozokban, író- és rajzszereket, szépirodalmi és képeskönyveket, ifjusági iratokat, imakönyveket, zeneműveket, képeslapokat, képesalbumokat, emlékkönyveket.

A mai naptól kezdve mélyen leszálított árak mellett árusítom.

Képes levelezőlapok beszerzési áron alul is kiárusítatnak.

A kedvezményes árusítás csak f. hó 30-ig tart.

Július hó 1-től az átalakítás tartamára üzletemet a Zöldfa-szállodával szemben a volt Kovács L. és Tsa-féle üzlethelyiségbe helyezem át.

A t. vevőközönség szives látogatását kérve

805

kiváló tisztelettel

Helyfi László,
Zöldfa-utca 41. sz.

Megjelent és csakis nálam kapható egy új sorozat nagyvárad képes lapok, remek kivitelben.

jó munka a legjobb reklám

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminsnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis haszonnal is megelégszik.

Fél árban kínál szemüveget, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminsnál.

Miért mert megvett potom árért egy raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminsnál

értekesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében

O felsége csapatszemlén.

Lajta-Bruck. június 25. O felsége ma tolytatta a táborzó csapatok megtekintését Sorra került a 4. boszniai-hercegovinai gyalogezred, az 5. dragonyosezred és a 3. dsidás-ezred. Az uralkodó meg volt elégedve a csapatokkal és délelőtt 10 órakor visszatért Bécsbe.

Felsültek a magyar bikával.

Budapest, jun. 25. (Saját tud. táv.) Ma vezették elő a városligeti arenába a magyar bikát. A sokat ígérő mutatványra nagy közönség gyűlt egybe. A bika azonban minden ingerlés dacára nem akart feldühözdni s így kikelletett vezetni a porondról. A közönség meg van győződve arról, hogy a bika nem faj magyar bika volt, hanem svájci, mert nagy sárga foltokkal volt tarkázott a szőre, míg a magyarbikák legtöbbször fehérek.

A háboru.

Tokió, június 25. Togo tengernagy jelent: Csüörtökön ütközet volt Port-Arthurnál, amikor az egyik csatahajó, mely a Béresviet mintájára volt építve, elsüllyedt. Egy, a Szabasztopol mintájára készült csatahajó és a Diana formájára készített czirkálóhajó harcztelen lett. A japán hajók lenyegileg épen maradtak.

Csifu június 25. Port-Arthur ostroma a szárazföld felől egyre tart. A japán csapatok lassan nyomulnak előre. Amint kínaiak jelentik, a helyzet itt is kétségbeesítő.

London, június 25. Togo tengernagy az éjszakai bombázza Port-Arthurt. A bombázás az erődökben nagy kárt tett. Kínai kulik, akiknek a váról sikerült kiszökni jelentik, hogy Sössel megsebesült s két főtiszt elesett. Port-Arthurban éhínség van.

Berlin, június 25. Katonai körökben itt meg vannak győződve, hogy a japánok megváltoztatott haditerve végromlással fenyegeti Európát, ha idejekorán vissza nem vonul az előnyomuló Kuroki elől.

Roham Liaojang ellen.

London, június 25. (Saj. tud. táv.) Reuter-ügynökségnek jelentik, hogy a japánok heves támadást intéztek Liaojang ellen, de még eddig nem tudták bevenni.

Ujabb csapatok szállítása.

Pétervár, jun. 25. (Saj. tud. táv.) Miklós cár ma elrendelte, hogy Port-Arthurba újabb csapatokat szállítsanak.

A Reuter ügynökségnek jelentik Tokióból, hogy az oroszoknak újabb csapata érkezett a harcztérre.

Elsüllyedt hajó.

London, június 25. Mint Tokióból jelentik: ma Port-Arthur előtt az orosz és a japán hajók több mint egy órán keresztül tüzeltek egymásra. Az oroszoknak egy csata hajója elsüllyedt. A tűzben 5 torpedó és 14 czirkáló hajó vett részt.

A Balkánról.

Szalóniki, június 25. Ezuttal mégis megerősítést nyer az a hír, hogy tekintettel a három vilajet költségvetésének túlterheltségére és az el nem bocsátás miatt előfordult csapat-zavargásokra végre elvileg elfogadják a főfelügyelőnek a múlt év óta mozgó-

sitott redifaszloaljak elbocsátására nézve tett ismételt javaslatát és parancsot adtak, hogy a redifek fokozatos elbocsátását készítsék elő. E parancs kivitelét várják.

Megtámadott montenegróiak.

Cettinje, június 25. Nizámoctól támogatott arnóiák a mokracsakori hegyeken rétet kaszáló montenegróiakra lőttek. A montenegróiak visszalövdöztek, azonban szerencsére baj nem esett. Bonyodalmaktól tartanak. A portánál tiltakozás történt.



REGÉNYCSARNOK.



A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Írta: A. C. D. (Angolból.)

7.

Idáig érve, bosszúsán összegyűrttem a papirost, belehajtottam a tűzbe és bosszúsán dörmögtem:

— Ha akad ember, aki kitalálja, hogy mi czélből tanulta Holmes ezt a sok ostobaságot ilyen rendszertelenül, s mi szüksége volt ráadásul még a hegedülésre is: szívesen adok neki egy fontot!

Mert valóban remekül hegedült, ámbár ebben is ép oly szeszélyes és kapkodó volt mint minden egyéb tudományában. Kérésre többször játszott egyet-kettőt Mendelssohn szonátáiból: s ilyenkor bámultam művészetét. De ha magára hagytam, ritkán játszott darabokat, hanem csak úgy vaktába és találomra hegedült, a hogy a fantáziája vitte.

Hátrádott karosszékében, térdeire fektette hegedűjét, behunyta szemeit s aztán látszólag gondtalanul húzogatta vonóját a húrokon... Néha bánatos, máskor vidám volt a melódia, mely összefüggéstelenül hangzott a húrokról... Világos volt, hogy a dal a gondolatait tükrözte, csak azt nem tudtam, hogy a zene idézte-e föl benne e gondolatokat, vagy inkább csak szeszélyes észjárásának a kifolyása volt... E szeszélyes, összefüggéstelen czinczolás dühbe hozott volna, ha Holmes kárpolításul türelmemért el nem játszotta volna mindig kedvenc darabjaimat is. Ez aztán kibékített.

Az első héten nem volt egy látogatóm sem, s én már azt kezdtem gondolni, hogy Holmes is ép oly elhagyatott, mint én s neki sincsenek barátai. De aztán csakhamar tapasztaltam, hogy de bizony; sok ösmerőse van, még pedig a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből.

Ott volt mindenekelőtt egy kecske szakállú, sápadt, fekete szemű, gyanakvó arcú ember, akinek Mr Lestrade volt a neve: ez háromszor-négyszer is eljött egy héten. Egy délelőtt egy fiatal, előkelő hölgy látogatta meg, s majd három fertály óráig volt nála. Ugyanaznap délután egy őszbe csavarodott, hajlott hátu ember látogatta meg, valami zsidó uzsorás lehetett és fölötte izgatott volt: s alig hogy elment, jött egy szegényesen öltözött öreg anyóka... Máskor meg egy egészen ősz, nagyon előkelő külsejű gentleman kereste és sokáig tanácskozott vele; majd egy vasuti portás, aki bársony-uniformisában volt...

Valahányszor egy-egy ilyen látogató jött, Sherlock Holmes mindig udvariasan megkért, hogy engedjem át neki a szalont, s ilyenkor mindig be is húzódtam a háló szobámba. Mikor pedig elment a látogatója, mindig újra bocsánatot kért.

— Kénytelen vagyok ezt a szobát használni az ügyleteim lebonyolítására... Ezek a látogatók az én ügyfeleim.

Ilyenkor ismét lett volna alkalmam, hogy megkérdezzem, mik hát voltaképen ezek az »ügyletek«? ... de nem akartam tolokodásommal kényszeríteni, hogy bizalmas legyen hozzám. Azt hittem ugyanis, hogy akarattal titkolózik előttem de csakhamar meggyőződtem róla, hogy

tévedtem, mert ő maga avatott be engem az »ügyleteibe«.

Ez márczius 4-ikén történt; — jó okom van, hogy emlékezzem rá! — s az napon valamivel korábban keltem föl, mint rendesen. Holmes már reggelizett, de az én teritékem még nem volt asztalon, mert a háziasszony, hozzá lévén szokva, hogy késő kelek, még a kávémat sem készítette el.

Boszúsán csöngtettem és türelmetlenül kértem a reggelit s mialatt Holmes nyugodtan evett, fölvettem az asztalról egy újságot, hogy olvassok, míg az én reggelimet is behozzák... Az egyik cikk meg volt kék plajbászolva s az én szemem, természetesen, mindjárt arra a cikkre tévedt.

Kissé furcsa bombasztikus czime volt: — »Az élet könyve«, — s arra akart tanítani, hogy a megfigyelő ember mennyit tanulhat, ha tüzetesen rendesen vizsgálja mindazt, ami körülötte történik. Meglepett a cikk, amely valóssággal keveréke volt az élelétátnak és a képtelenségnek. Okoskodása logikus és mélyen szántó volt, de a következtetéseket fölötte túlzottaknak találtam.

A cikkirő olyasmit állított, hogy az arczkifejezés pillanatnyi változásából, egy izom-ránduláshól, egy szem villanásból ki lehet találni az ember legtitkosabb gondolatait. Az éles megfigyelőt, aki sokat tapasztalt, lehetetlen volt megcsalni szerinte.

(Folyt köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

Helyreigazítás. Tegnapi számunkban a négyzeti menház megáldásáról szóló referádánkba a megáldási ünnepséget megelőző négyzeti választmányi gyűlésen jelen voltak közzé tévesen lett felvéve öv. ifj. Schwartz Abrahamné, mert nem ő, hanem Schwartz Géza századosné Beroldingen grófnő volt jelen.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványvíz- és
csemege-üzlete

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA

Széchenyi-szállodával szemben.

Van szerencsém a t. cz. vevőközönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt mindennemű festékárulmat. u. m.

PADLÓ FESTÉKEK

Borostyánmáz 1 kg dobozban	I-ső rendű	75 kr.
	II-od	65
Spiritusmáz 1	I-ső	70
	üvegben I-ső	85

OLAJ FESTÉKEK

Minden színben 1 kg dob. I-ső rendű 32 kr.

Matt-, fényezett- és vasbutorok tisztításához

Bruniolinok, Spirituszlackok s Emaillackok,

valamint

Terpentin, Firnis, Copállak, Damárlack, Börlack, Vaslack stb.

Pormentesítő olaj

1 kg. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhoz, vidéki megrendeléseket helybeli állomáshoz díjtalanul szállítok. Szíves megbízás mellett vagyok

teljes tisztelettel

577

HAJNAL FERENCZ.

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kék és kempor.

Előpatakai gyógy- és forviz főraktára.

2347—1904. eln. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad thjf. városnál szervezett és lemondás folytán üresedésbe jött rajzoló állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A rajzoló állás a szervezeti szabályrendelet 216 §-a értelmében 1200 korona évi fizetéssel van javadalmazva és nyugdíj igényvel egybekötve.

A rajzoló a polgármester nevezi ki.

Felhívom ennél fogva mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint különösen a rajzolásban képességüket igazoló és egyéb okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozám folyó évi július hó 15-ik napjának délután 5 óráig annival is inkább adják be mivel a későbbben benyújtandó kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1904. június hó 18.

Rimler Károly,
polgármester.

A

„Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság

Nagyvárad, Olaszi

Színház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán (Adorján Emil ház.)

Törlesztéses

jelzálogkölcsonöket nyújt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamatláb mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél alapján nyújtjuk, azonban a záloglevelet teljes névértékben számoljuk el, azaz a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

Drága kamatozású kölcsönök helyett olcsóbb kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték mentesen nyújtunk.

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi kivonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, esetleg községi becsü bizonyítvány beküldése elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság.

Hirdetés.

A

„Nagyvárad Hitebank Részvénytársaság“ (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

AZ igazgatóság.

789

A Bellán-féle kévekötél,

kézi kötözéshez, gömbölyü vagy szegletes fagombbal és pirosra festett véggel, felülmulhatatlan előnyöket nyújt minden más eddig használt kötőanyaggal szemben, úgy kézi mint géparatásnál.

Raktár Nagyvárad és Biharvármegye területére:

Helfi József cégnél Nagyvárad, Zöldfa-u., továbbá

Radó Samu és Társa cégnél Nagyvárad, Kossuth-u.

Brébi „Olga“-gyógyforrás.

Hazánk legjelesebb természetes gyógy kénes-sós-ásványvize.

Gyógyezelokra használva megbecsülhetetlen u. m: *gyomorhajknál, aranyeres bántalmaknál, máj- és méh-bajknál, czuznál, köszvénynél, csont-hártya- és csontbántalmaknál, nemi gyengeségnél s valamennyi nemi-bajknál a leggyorsabb gyógyulást eredményezi.*

Borral vegyítve a legkellemesebb és legélvezetesebb üdítő ital, kapható minden jobb fűszer kereskedésben és valamennyi előkelőbb vendéglőben.

Főraktár: **FRIEDL és JÖRÖS** cégnél Szt.-László-tér.

Kapható: **Hajnal Ferencz** Fő utca és **Petrovay Sándor** Sztaroveszky-utcai fűszerkereskedésben. Vendéglőkben: **Szauer** és **Dolgos** «BAZAR», **Schüch József** «SZÉCHENYI», **Maresch Károly** «ZÖLDFA», **Karger Sándor** «HEGYALJAI», **Leitner Ferencz** «KÉKMACSKA», **Fülöp Katalin** «KISPIPA», **Karner Gyula** «RIMANÓCZY», **Szabó Gyula** Körös-utca és **Kecskeméty István** Lukács-György-utca.

Gazdasági cikkek u. m:

uj zsákok és vízhatlan ponyvák

kölcsönre és eladásra, 786

kenderkötélek,

mely cikkek saját gyáramban a legjobb minőségű anyagból készítettnek, s bármely nagy mennyiségű rendelés is pár óra alatt készíthető, továbbá

gazdasági gépszirok,

olajok, kenőcsök, gépszijak ár tekintetében a legolcsóbban szerezhetők be

Helfy József Biharvármegye legrégebbi zsák- és ponyvakölcsönző-intézetében — Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Szabott, olcsó ár!

Uj üzlet!

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy helyben Zöldfa-utcán, Heiman Lípót és Társa czéggel szemben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő rőfös és divat-áru üzletet nyitottam s mint fiatal kezdő kereskedő, ki 12 év óta helybeli legelőkelőbb üzletekben elsajátítottam a t. hölgyközönség jó ízléseit, be akarom bizonyítani, hogy

Uj üzlet!

Zöldfa-utcán csak **Kertész Sándornál**

lehet a legdivatosabb árukat oly olcsóért beszerezni, hogy bámulatos lesz egész Nagyvárad és Biharmegye vevőközönsége előtt. Mindenkinek saját érdeke ezen rendkívül kedvező alkalmat felhasználni, mert ily szép és olcsó soha nem volt és nem is lesz. Például:

746
Legjobb mosó kartonok — — — — 12 kr. 140 cm. sz. koromfekte Lüstler — — 98 kr. 120 cm. sz. Tents Lüstler minden szín — 58 kr.
Legfinomabb selyem batiszt — — — — 25 > 140 > > mintás legf. kelme 89 > 95 > > Legfinomabb francia Delén 48 >
Pongais francia batiszt, arabesk mintákkal 38 > 120 > > Sottis legújabb — — — — 89 > > Fekete selyem napernyők 98 kr., legfin. 1 frt. 35 >

Rabkötött férfi és női harisnyák, zsebkendők, fejkendők, rendkívül olcsók, ágy garnitúrák, függönyök, paplanok és más százféle cikkek leirhatatlan olcsók, **d e c s a k**

Kertész Sándor új rőfös- és divatáruházában, Zöldfa-u. (Heiman-czéggel szemben.)

Szolid és pontos kiszolgálás!

Uj üzlet!

Szabott, olcsó ár!

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy teljesen újonnan átalakított és jól gondozott minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

748

teljes tisztelettel
KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy nyári kerthelyiségemet ápr. hó 8-án azaz vasárnap egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitottam.

Kitünő magyaros étkek, frissen csapolt mároziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt HEGYI BOROK felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — ABONENSEK részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett VENDÉGSZOBÁIMAT, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint SZALLÓHELY is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.



Szép és finom! Uj és divatos!
Nyári különlegességek!

Batisztok, himzett mollok, delaineek, grenadinok, ajour-kelmék és igen sok más cikkben valóban bámulatra méltó különlegességek érkeztek.

Kovács L. és Társa,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.  Kolozsvár, Vesselényi-utca.





Hirdetések

jutányos áron
felvétetnek a

„Tiszántúl”

kiadóhivatalában.



Minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a **tiszta ivóvíz**. Kiváló eszköz erre a **mohai**

AGNES

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindjárt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között sem juthatnak le, mert 24-féle kítűnőbbnél kítűnőbb szűrő földrétől állja útjokat, következésképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz.

Ennek igazolásául

Sz. 29/1902.

730

M. k. áll. bacteriologiai intézet
Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kítűnő tulajdonságai egyikeért a tisztaságára nézve az 1902. február 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott VELEMENY, mely szó szerint a következő:

*Az előrebocsátott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai Agnes-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.
Budapesten, 1902. február 18-án.*

Dr. PREISZ HUGÓ s. k.

a m. kir. áll. bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár.

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Agnes-forrás kezelésébe Mohán, Fejérmegye.

Főraktár Nagyvárád és környékére **Janky Antal utóda Kiss Károly** urnál.

Új vasüzlet.

Iparosok, kereskedők és gazdálkodók szíves figyelmébe ajánljuk a mai kor igényeinek minden tekintben megfelelő dusan berendezett vaskereskedésünket.

Állandóan nagy raktár mindennemű **vas- és fémárúk, szerszámok, épületvasalások, öntött kályhák, takaréktűzhelyek, honyha felszerelések, zománczott edények, gazdasági gépek és eszközök** stb., stb.

Fegyverek nagyválasztékban.

Schvartz és Ullmann

Nagyvárád Nagypiaczter,
(Ifj. Ullmann Izidor fűszerkereskedése mellett.)

Fehér Jenő

uri és női cipész

Nagyvárád, Fő-utcán lévő Rimanóczy-házban
(Fábry-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szíves tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorodom felemlíteni, hogy a nagyváradi szakirányu ipariskola czipőszabászati rajzfeladója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városaiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyváradi czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveléssel végzek.

Versenyárak

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

Schicht-szappan

„szarvas”

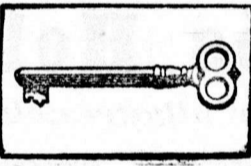
vagy

„kulcs”



Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.



Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-pületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szíves látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

636.

TÖBB IZBEN KITUNTETETT
 kizárólagosan Iső rendü bácskai kenderből készült
Gazdasági kötél-gyártmányaimat

tetemesen **leszállított árban** számítom.

Ugyszintén **legjutányosabban** nálam szerezhethők be:

u j z s á k és vizhatlan p o n y v á k
 kölcsönre és eladásra.

Ponyva vásznak, dohány- és zsák-zsineg, **kévekötelek**, valamint a gazda-összes műszaki czikkek.
 legczélszerűbb vörösre festett végü *sághoz szükségeltető*

Telefon **J. WEISZ MÓR** Nagyváradon, Kossuth Lajos-u.
 299. sz. **Andrényi-palota.**

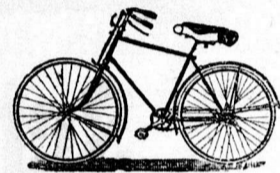


KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.



A legujabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan | Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
 eszközöltetik. | nagy raktára.

U j ! S z e n z á c z i ó s ! U j !

KARDOS LIPÓT

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

T. helybeli és fürdő közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. fürdő közönség szives tudomására hozni, *Nagyváradon Szt. László-téren*
 egy a mai kor igényeinek megfelelő

S z e r e n c s e B a z á r t

rendeztem be, hol óriási raktárt tartok: *játék-, diszmű-, ajándék-tárgyak, mindenféle szobadiszek-, női- és férfi
 fehérneműek, újszülött gyermekeknek kelengyék, nyakkendő, sétatokok, nap- és esőernyők, férfi torna övek és
 ingek, úszónadrágok, torna és komót cipők, női és férfi harisnyák, továbbá férfi és gyermek sapkák, fürdő
 kalapok, nagy raktár: Solingeni zsebkésekből. Tajték áruk, szivar és pénztárczák nagy választéka, férfi szalmakalapok,
 mosó kötények, disz és fekete női kötények, utazó táskák, gummi különlegességek, pipere czikkek. És baba javítást elvállalok.*

A midőn a legfigyelmesebb kiszolgálásról,
 szolid olcsó árakról előre is biztosítom, becses
 látogatását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Kardos Lipót, szerencse bazárja
Szent.-László-tér, (Kiss Károly mellett.)

Gyermekek fekvő- és ülőkocsik. Utazó kosarak és láda kofferek.